

SPOMENI CI

СКОПСКАТА ТРАДИЦИЈА И ИНТИМ

Во центарот на Скопје е изграден нов плоштад, обновена е улицата "Македонија". Коментарите за нив се различни, но исто како и вкусовите. Сепак, остана скопскиот мерак по коцката, исечените костени, по стариот изглед на Камениот мост, за трафиките кои исчезнаа од градот. Никој нема ништо против новото, но препорачливо е тоа да се прави во духот со традицијата.

Понекогаш традицијата на чуден начин е проткаена во практичните, секојдневни потреби на граѓаните. Всушност тоа сме ние, нашиот начин на живеење, навиките со кои овој град опстојува со векови. Малите и едноставни нешта се тие кои во себе ја кријат најголемата убавина.

Киосците и трафиките му даваат урбан имиџ на градот, особено тоа се однесува на централните јадра, а некогаш и Скопје имаше нивна специфична урбана феноменологија кои му даваа одредена убавина и препознатливост. Денес сè уште не им е најдена соодветна замена.

Сите поголеми градови во светот се разликуваат според нивната естетика, урбаниот шарм и функционалноста. Некој град може лесно да се препознае, дури и по фотографиите, за секој од нив се карактеристични токму овие мали продажни објекти лоцира-

ни на скверовите, булеварите и на плоштадите.

На пример, пред Втората светска војна, кога се разубавуваше паркот Ислахане (Градскиот парк), како што е наведено во записите таму се наоѓале трафики. Такви специфични трафики биле поставени и на плоштадот, во близината на Камениот мост или на скверовите во централното подрачје. Тоа биле првите модерни трафики и киосци во градот.

По Втората светска војна, во педесеттите и шеесеттите години, но и подоцна, трафиките беа дел од возбудливите

НОВИТЕ МОДЕРНИ ВИЗУРИ

детски доживувања, поврзани со првите младешки искушенија. Во тоа време, во Скопје имаше два вида такви "јавни сервиси" каде што граѓаните можеа да ги подмират основните потреби. Во киосците за весници, главно, можеа да се набават сите пишувани медиуми од поранешните ју – простори, како што беа: списанијата за деца "Кекец" и "Плави вјесник" (со незаборавните колор стрипови), потоа магазините и неделниците "Филмски свет" или "Политикин забавник", мали песнарки со популарните мелодии од фестивалот "Сан Ремо" со Ренато Салваторе, Доменико Модуњо, Андријано Челентано, како и возбудливите романи "Икс сто", криминални романи, но и брошурани, едноставно издадени дела од светската литература...

Вториот вид беа трафиките каде што можеше да се купат цигари, писма, разгледници, поштенски марки и други не-

опходни дребулии. Тие се разликуваа и по естетскиот изглед. Киосците за весници беа застаклени со повеќе простор, а оние за цигари повеќе потсетуваа на затворени "школки" на кои на предната страна имаше мало "шалтерче".

Пред земјотресот, на тротоарот пред Народна банка, на влезот од Старата скопска чаршија каде што се наоѓаше стоквната куќа "Мост" и на други места, особено во центарот на градот, имаше трафики за весници со карактеристична кружна форма, но и поедноставни, со не толку привлечен изглед.

Вакви трафики имаше речиси во секое маало, а најмногу на прометните места, пред пасабот "Ароести", на Бит - пазар... Сè уште се сеќаваме на луѓето кои работеа во трафиките, затоа што овие луѓе беа своевидни "волшебници", кај кои можеа да се купат прекрасни и незаборавни нешта.

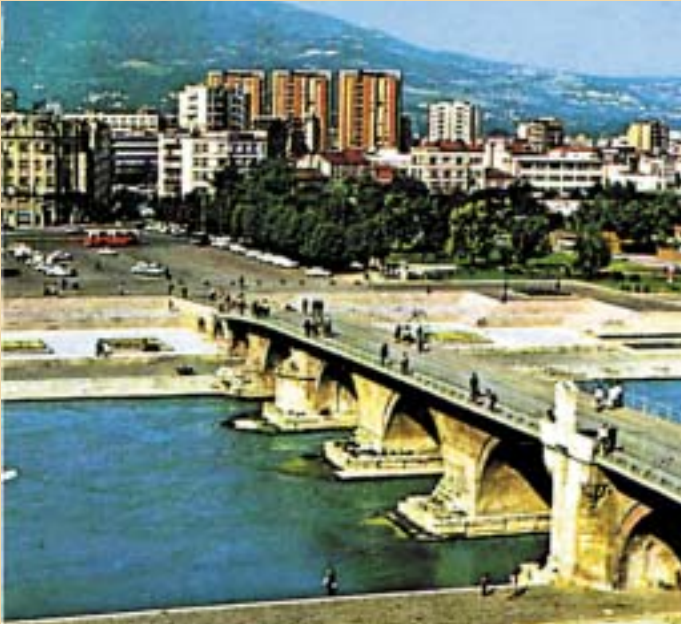

НА НОВИОТ ЦЕНТАР МУ НЕДОСТАСУВА СООДВЕТЕН УРБАН ИМИѢ

Dani lo
KOCEVSKI

А СЕ КРИЈАТ И ВО МАЛИТЕ НЕШТА

ТРАДИЦИЈАТА Е И ВО МАЛИТЕ ЕДНОСТАВНИ НЕШТА

Трафиките за цигари беа посебна приказна, постарите сигурно се сеќаваат на дебели цигари "Билјана" или "Вардар".

Денешните трафики и продавници под името "Тобако" се подалечни или поблиски "роднини" на некогашните трафики и киосци од нашето детство. Сега секое "Тобако" создава нов имиџ во градот. Тие се подобро снабдени, и многу повеќе личат на оние од големите светски градови. Само, за жал, тие се малубројни во центарот, токму тоа е причината зошто тој изгледа така недозволено празен и соголен. Со носталгија се сеќаваме на овие објекти од предземјотресниот период.

Поради тоа ние кои го познаваме Скопје со децении и

со генерации препорачуваме безмилосно да не се уриваат трафиките, а притоа да не се нуди ништо ново што би можело соодветно да ги замени. Во нив неповратно е затворена нашата интима, но и историјата на градот. Често пати традицијата е скриена во малите и едноставни нешта, кои го сочинуваат и му даваат смисла на нашето постоење, на нашиот живот. Мораме да оставаме мали оази за спомените на граѓаните од овој град, кои го сакаат новото, но кои тешко ќе го простат безмилосното уништување на старото. Ваквите оази не се наш изум, нив одамна ги практикува современиот свет во инвентивното мешање на старото и новото. ●

НЕДЕЛНИКОТ "МАКЕДОНСКО СОНЦЕ" И ИЗДАВАЧКАТА КУЌА "ТАБЕРНАКУЛ" ВО ЗАЕДНИЧКА АКЦИЈА! МАКЕДОНСКИ КЛУБОВИ И ЦРКОВНИ ЗАЕДНИЦИ ОД ДИЈАСПОРАТА, ОСНОВНИ И СРЕДНИ УЧИЛИШТА ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ИСПРАТЕТЕ НИ ВАШИ НЕСЕКОЈДНЕВНИ И ИНТЕРЕСНИ НАПИСИ ЗА СВОИТЕ АКТИВНОСТИ, ПРОЕКТИ, ПОСТИГНУВАЊА И СЛИЧНО. ЌЕ ИМАТЕ МОЖНОСТ ТОКМУ ВИЕ ДА ДОБИЕТЕ КОМПЛЕТ КНИГИ ОД "ТАБЕРНАКУЛ", КОИ ЕДНАШ МЕСЕЧНО ЌЕ ИМ СЕ ДОДЕЛУВААТ НА НАЈУСПЕШНИТЕ, НАЈДОБРИТЕ И НАЈВРЕДНИТЕ. ЗА ВАШИТЕ АКТИВНОСТИ ИНФОРМИРАЈТЕ НЕ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ ИЛИ ПО ПОШТА! УЛ. "ЛЕНИНОВА" БР. 87, 1000 СКОПЈЕ REDAKCIJA@MAKEDONSKOSONCE.COM

книжарница ТАБЕРНАКУЛ

Табернакул има и своја книжарница која се наоѓа во центарот на Скопје на ул. Димитрие Чуповски бр. 4. Оваа книжарница е една од најдобро снабдените во земјата. Изборот на книги се движи меѓу 10 и 15 илјади наслови.

ТАБЕРНАКУЛ

31 15 328; 31 27 073
книжарница 31 33 058

contact@tabernakul.com.mk
www.tabernakul.com.mk

